

Міністерство освіти і науки України
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»
Факультет соціології і права

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету соціології і права
(назва інституту/факультету)

А.А.Мельниченко
(підпис) (ініціали, прізвище)

“ ” Київ 2016 р.

«ПСИХОЛОГІЯ ЖИТТЄВОГО СЕРЕДОВИЩА»

ПРОГРАМА

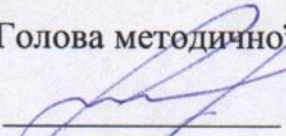
навчальної дисципліни підготовки аспірантів за спеціальністю 053 Психологія

Ухвалено методичною комісією

факультету соціології і права

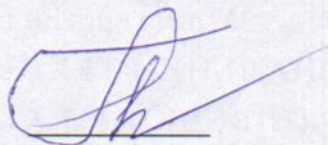
Протокол від «23» червня 2016 р. № 2

Голова методичної комісії

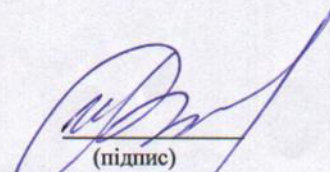

К.Л. Попов
«23» червня 2016 р.

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Професор Ложкін Георгій Володимирович

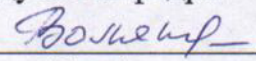

(підпис)

к.психол.н.доц. Блохіна Ірина Олександрівна

(підпис)

Програму затверджено на засіданні кафедри психології та педагогіки
Протокол від «22» червня 2016 року №

Завідувач кафедри

(підпис) Волянчук Н.Ю.

«22» червня 2016 р.

Вступ

Програму навчальної дисципліни «Психологія життєвого середовища» складено відповідно до освітньо-наукової програми підготовки аспірантів за спеціальністю 053 Психологія.

«Психологія життєвого середовища» належить до дисциплін загальної підготовки аспірантів.

Предметом навчальної дисципліни є підготовка випускника аспірантури до науково педагогічної діяльності, який здатний орієнтуватися у навколишньому середовищі професійно інтерпретувати проблеми, процеси, поведінку людей під впливом сучасної цивілізації; аналізувати вплив просторового середовища (природної і штучної) на психіку людини.

Міждисциплінарні зв'язки : психологія, конфліктологія , філософія , екологія.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою навчальної дисципліни є формування у аспірантів здатності застосування базових науково-теоретичних знань для рішення теоретичних та практичних задач у науково педагогічній діяльності:

- Здатності системного та порівняльного аналізу;
- Здатність критичного мислення;
- Здатність до народження нових ідей;
- Здатність організовувати власну поведінку;
- Здатність професійно орієнтуватися в умовах життєвого середовища;
- Здатність оцінювати територіальну поведінку людини;
- Здатність орієнтуватися в найближчому оточенні людей

1.2. Основні завдання навчальної дисципліни

Згідно із вимогами освітньо-наукової програми аспіранти після засвоєння навчальної дисципліни мають продемонструвати такі результати навчання:

знання:

- предмету, мети та завдань курсу;
- ментальних карт урбанізованого середовища;
- психологічної взаємодії символів;
- джерел стресового впливу навколишнього середовища;
- дистанції різних форм міжособової взаємодії;
- територіального структурування простору;
- макросередовища сусідського спілкування;
- системи показників якості життя в навколишньому середовищі;
- наукового довголіття і продуктивності вченого.

уміння:

- аналізувати невербальні витоки психофізіологічної інформації ;
- застосовувати психологічні прийоми встановлення контактів;
- володіти прийомами фіксації особистої території ;
- дотримуватися норм поведінки в навколишньому середовищі;

мати уявлення про:

- психологічний сенс територіальної поведінки;
- психологічний потенціал населення;
- психологічний вплив урбанізованого середовища;
- систему показників якості життя.
- аналізувати психологічні особливості життєвого середовища;
- структурувати психологічні знання про перебування людини в життєвому середовищі;

2. Структура навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин (4 кредити ECTS).

Рекомендований розподіл навчального часу

Форма навчання	Всього	Розподіл навчального часу за видами занять				Атестація
	Кредитів	Годин	Лекції	Семінарські заняття	СРС	
Денна	4	120	16	16	88	екзамен
Заочна	4	120	4	2	114	екзамен

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Сприйняття життєвого середовища

Просторовий досвід. Ментальні карти. Урбанізоване середовище і сприйняття. Навколишнє середовище, як витоки інформації. Психологічна взаємодія символів.

Тема 2. Навколишній простір як система

Перенасичена середовище. Стресовий вплив навколишнього середовища . Теорії Г. Зіммеля и Д. Міллера. Організація простору і поведінки.

Тема 3. Навколишнє середовище і міжособистісні відносини

Соціальна взаємодія в середовищі проживання людини. Встановлення контактів . Знайомі і незнайомі . Дистанція взаємодії . Тиск середовища та норми поведінки.

Тема 4. Територіальна поведінка людини

Психологічні складові активності людини на природних і антропогенних територіях. Територіальне структурування простору. Прийоми фіксації особистої території.

Тема 5. Житлове середовище і взаємовідносини між сусідами

Сусідське спілкування в контексті міста. Специфіка сусідських взаємовідносин. Сусідські взаємовідносини і мікросередовище. Типологія сусідства . Регуляція сусідських контактів .

Тема 6. Умовно невербальні сигнали в навколишньому середовищі .

Психологічна інтерпретація нюху і запаху. Нюх як засіб обробки невербальної інформації. Теорії запаху Бек-Майлса, Дж. Еймура, Р. Райт.

Тема 7. Психологія гендерних відмінностей

Концептуальна сутність понять «стать» и «гендер». Механізми і джерела соціального конструювання гендеру . Парадигми і моделі вивчення фемінності/маскулінності.

Тема 8. Психологічні складові якості життя.

Поняття «якість життя». Концепція якості життя. Психологічні критерії якості життя. Психологічний потенціал населення. Оцінка соціального самопочуття. Система психологічних показників якості життя: благополуччя , самореалізація , задоволеність , особистісна безпека.

1. Рекомендована тематика практичних (семінарських) занять.

Основні завдання циклу практичних (семінарських) занять: аналізувати психологічні особливості життєвого середовища; структурувати психологічні знання про перебування людини в життєвому середовищі: виробляти навички інтерпретації подій в життєвому середовищі.

Практичне (семінарське) заняття 1. Тема: Навколишнє середовище як джерело непсихологічної інформації.

Практичне (семінарське) заняття 2. Тема: Стресові впливи навколишнього середовища.

Практичне (семінарське) заняття 3. Тема: Тиск навколишнього середовища і норми поведінки.

Практичне (семінарське) заняття 4. Тема: Територіальне структурування простору.

Практичне (семінарське) заняття 5. Тема: Специфіка взаємовідносин в житловому середовищі.

Практичне (семінарське) заняття 6. Тема: Невербальні сигнали в навколишньому середовищі.

Практичне (семінарське) заняття 7. Тема: Методи діагностики гендерних відмінностей.

Практичне (семінарське) заняття 8. Тема: Психологічні критерії якості життя.

5. Рекомендовані індивідуальні завдання.

Індивідуальні завдання з дисципліни «Психологія життєвого середовища» є складовою частиною курсу. Основною метою поглиблення знань аспірантів з дисципліни, отримання досвіду самостійної роботи з науково-психологічною і методичною літературою пропонується написання реферату з проблем науково-педагогічної діяльності, виконання тестових завдань.

Приблизна тематика рефератів:

1. Особливості сприйняття урбанізованого середовища.
2. Навколишнє середовище як джерело інформації.
3. Організація простору і поведінки.

4. Встановлення контактів в навколишньому середовищі.
5. Психологія активності людини на антропогенній території.
6. Фіксація особистого простору
7. Специфіка сусідських взаємовідносин
8. Регуляція сусідських контактів
9. Психологічна інтерпретація сигналів навколишнього середовища
10. Механізми соціального конструювання гендера.
11. Психологічні критерії якості життя.
12. Житлове середовище і витоки конфліктів.
13. Психологічна дистанція взаємодії.
14. Психологічні компоненти безпеки в навколишньому середовищі.
15. Психологія довіри/недовіри в міжособистісних відносинах.

6. Рекомендована література

1. Волянчук Н.Ю. Интегративные профессии реализации деятельности/Н.Ю. Волянчук, Г.В. Ложкин, Весник НТУУ «КПІ» Философия. Психология. Педагогика., 2015 №3., с,18-26
2. Зарковский Г.М. качество жизни населения России: Психологические составляющие. – М.: Смысл, 2009. – 319с.
3. Купрейченко А.Б. Психология доверия и недоверия/ А.Б. Купрейченко.М.: ип РАМ, 2008.57/с.
4. Ложкин Г.В., Волянчук Н.Ю., Солтык О.О. Психологія праці /Н.Ю. Волянчук, О.О. Солтук. – Хмельницький: ХНУ,2013-191с.
5. Психологическая служба в школе. Таллин: ТПИ им. Э.Вильде, - 1983-191с.
6. Средовые условия групповой деятельности Таллин: ТПИ им. Э.Вильде, - 1988.-234с.
7. Третьяченко В.В., Тарьковец С.А. Феноменология запаха и обоняния (социально-психологический аспект).-Луганск:знание,2007.-150с.
8. Черноушек М. Психология среды. М.: «Мисль», 1989-174с.
9. Фетискин Н.П. Психология гендерных различий: уч.пособие.М.:Форум: ИНФА – М,2014.- 256с.

7. Засоби діагностики успішності навчання.

Практично-орієнтовані завдання; ситуаційні завдання; екзаменаційні білети.

8. Методичні рекомендації

Робочу програму доцільно скласти відповідно до навчальної програми дисципліни «Психологія життєвого середовища».